

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

10 päivänä toukokuuta 2007*

Asiassa C-508/04,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 8.12.2004,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään M. van Beek ja B. Schima, avustajanaan Rechtsanwalt M. Lang, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Itävallan tasavalta, asiamiehinään E. Riedl ja H. Dossi, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari), G. Arestis, J. Malenovský ja T. von Danwitz,

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 11.1.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- ¹ Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Itävallan tasavalta ei ole noudattanut luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21.5.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (EYVL L 206, s. 7; jäljempänä direktiivi) 1 artiklan, 6 artiklan 1–4 kohdan, 7, 11, 12, 13 ja 15 artiklan eikä 16 artiklan 1 kohdan ja 22 artiklan b alakohdan mukaisia velvoitteitaan.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

2 Direktiivin 1 artiklassa on muun muassa seuraavat määritelmät:

”e) *’luontotyyppin suojelun tasolla’* [tarkoitetaan] eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka koskee luontotyyppiä ja sillä luonteenomaisia lajeja ja joka voi vaikuttaa alueen luontaiseen levinneisyyteen, rakenteeseen ja toimintoihin pitkällä aikavälillä sekä sille luonteenomaisten lajien eloonjäämiseen pitkällä aikavälillä, 2 artiklassa tarkoitetulla alueella.

Luontotyyppin *’suojelun taso’* katsotaan *’suotuisaksi’*, jos

- sen luontainen levinneisyys sekä alueet, joilla sitä esiintyy tällä alueella ovat vakaita tai laajenemassa

ja

- erityinen rakenne ja erityiset toiminnot, jotka ovat tarpeen sen säilyttämiseksi pitkällä aikavälillä, ovat olemassa ja säilyvät todennäköisesti ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa

ja

- alueelle luonteenomaisten lajien suojelun taso on suotuisa i kohdassa tarkoitetulla tavalla;

– –

g) *'yhteisön tärkeinä pitämällä lajeilla'* [tarkoitetaan] niitä lajeja, jotka ovat 2 artiklassa tarkoitetulla alueella:

- i) uhanalaisia, lukuun ottamatta niitä lajeja, joiden luontainen levinneisyys tällä alueella on rajallinen ja jotka eivät ole uhanalaisia tai vaarantuneita läntisellä palearktisella alueella,

tai

- [ii) vaarassa, eli niiden siirtyminen uhanalaisten lajien ryhmään on todennäköistä lähitulevaisuudessa, jos uhan aiheuttaneet tekijät pysyvät ennallaan,

tai

- iii) harvinaisia, eli niiden kannat ovat pieniä ja, vaikka ne eivät olisikaan tällä hetkellä uhanalaisia tai vaarantuneita, ne saattavat tulla sellaisiksi. Näitä lajeja on rajoitetuilla maantieteellisillä alueilla, tai ne ovat levinneet hajanaisesti suuremmalle alueelle,

tai

- iv) paikallisia ja vaativat erityishuomiota elinympäristönsä erityisluonteen vuoksi ja/tai sellaisten mahdollisten seurausten vuoksi, joita niiden hyödyntämisellä voi olla niiden suojelun tasolle.

Nämä lajit luetellaan tai ne voidaan luetella liitteessä II ja/tai liitteessä IV tai V;

- h) '*ensisijaisesti suojeltavilla lajeilla*' [tarkoitetaan] g alakohdan i alakohdassa tarkoitettuja lajeja, joiden suojelusta yhteisö on erityisvastuussa, kun otetaan huomioon niiden luontaisen levinneisyysalueen sen osuuden merkitys, joka kuuluu 2 artiklassa tarkoitettuun alueeseen. Nämä ensisijaisesti suojeltavat lajit on merkitty liitteessä II tähdellä (*);
- i) '*lajin suojelun tasolla*' [tarkoitetaan] eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka voi vaikuttaa lajin kantojen levinneisyyteen ja lukuisuuteen pitkällä aikavälillä 2 artiklassa tarkoitettulla alueella;

'Suojelun taso' katsotaan 'suotuisaksi', kun:

- kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana,

ja

- lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa,

ja

- lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö;

--

- 1) '*erityisten suojelutoimien alueella*' [tarkoitetaan] jäsenvaltioiden lainsäädännöllisellä, hallinnollisella ja/tai sopimusoikeudellisella toimenpiteellä osoittamaa yhteisön tärkeänä pitämää aluetta, joilla sovelletaan niiden luontotyyppien ja/tai niiden lajien kantojen, joille alue on osoitettu, suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista koskevia tarvittavia suojelutoimenpiteitä."

- 3 Direktiivin 6 artiklan 1 kohdan mukaan ”jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarvittavat suojelutoimenpiteet ja laadittava tarvittaessa tarkoituksenmukaisia käyttösuunnitelmia, jotka koskevat erityisesti näitä alueita tai jotka sisältyvät muihin kehityssuunnitelmiin, sekä tarpeellisia lainsäädännöllisiä, hallinnollisia tai sopimusoikeudellisia toimenpiteitä, jotka vastaavat liitteen I luontotyyppien ja liitteessä II esitettyjen lajien ekologisia vaatimuksia alueilla”.
- 4 Direktiivin 6 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa: ”Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarpeellisia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentymisen sekä niitä lajeja koskevien häiriöiden estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu, siinä määrin kuin nämä häiriöt saattaisivat vaikuttaa merkittävästi – – direktiivin tavoitteisiin.”
- 5 Direktiivin 16 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jollei poikkeus haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyys-alueella, jäsenvaltiot voivat poiketa 12, 13 ja 14 artiklan ja 15 artiklan a ja b alakohdan säännöksistä:

- a) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi ja luontotyyppien säilyttämiseksi;

- b) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta sekä vesistöjä ja muuta omaisuutta;
- c) kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;
- d) näiden lajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- ja uudelleenistuttamistarkoituksessa ja näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistointen vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen;
- e) salliakseen tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen liitteessä IV olevien lajien yksilöiden ottamisen ja hallussapidon kansallisten toimivaltien viranomaisten määrittelemissä rajoissa.”

6 Direktiivin 22 artiklan b alakohdassa säädetään muun muassa, että jäsenvaltioiden on ”varmistettava, että epäluontaisen lajin tahallinen istuttaminen niiden alueella säännellään siten, että se ei aiheuta haittaa luontotyypeille niiden luontaisella levinneisyysalueella eikä luontaiselle luonnonvaraiselle eläimistölle tai kasvistolle, ja jos se katsotaan tarpeelliseksi, kiellettävä tällainen istuttaminen”.

*Itävallan eri osavaltioiden lakien ja asetusten ne säännökset, joiden yhteensoveltu-
vuus direktiivin säännösten kanssa on riitautettu*

Niederösterreichin osavaltio

- 7 Kyse on seuraavista säännöksistä: vuoden 1974 Niederösterreichin osavaltion metsästyslain (Niederösterreichisches Jagdgesetz; LGBl. (Niederösterreich) nro 76/74; jäljempänä Nö JagdG) 95 § sekä vuoden 2000 Niederösterreichin luonnonsuojelulain (Niederösterreichisches Naturschutzgesetz; LGBl. (Niederösterreich) nro 87/2000; jäljempänä Nö NSchG) 9 §:n 5 momentti, 17 §:n 5 momentti, 20 §:n 4 momentti ja 21 § sekä 22 §.
- 8 Nö JagdG:n 95 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Kaikki valikoimattomat pyyntimenetelmät ovat kiellettyjä; erityisesti kiellettyä on

– –

3) pyytäminen yöllä, toisin sanoen sen ajanjakson aikana, joka alkaa 90 minuuttia auringonlaskun jälkeen ja joka päättyy 90 minuuttia ennen auringonnousua; tämä kielto ei koske villisian eikä vahingollisten petoeläinten, metsojen, urosteerien, hanhien, sorsien eikä lehtokurppien pyyntiä;

4) käyttää riistan pyytämiseksi tai tappamiseksi muita kuin liikkuvia lamppuja kohteen valaisemiseksi villisianmetsästyksessä, infrapunalaitteiden kaltaisia keino-tekoisia yöttäinlaitteita, elektronisia tähtäyslaitteita, yöllä ampumista varten tehtyjä pimeänäkölaitteita, kuten jäljellä olevan valon vahvistuslaitteita, joissa on elektroninen kuvan muunnin tai kuvan suurennin;

--

8) käyttää houkuttimina sokeita tai runneltuja eläviä eläimiä tai nukutussyöttejä; käyttää nauhoittimia, sähköisiä ja elektronisia tappo- tai tainnutusvälineitä; käyttää peilejä ja muita häikäiseviä laitteita, räjähteitä tai toiminnaltaan tai käyttötavaltaan valikoimattomia verkkoja; uloskaasuttamista tai -savustamista;

9) metsästää linturiistaa silmukka-ansoilla, liima-ansoilla, koukuilla, verkoilla tai loukuilla;

10) metsästää ilma-aluksista, liikkuvista ajoneuvoista tai yli 5 km tunnissa kulkevista laivoista.

-- „

9 Nö NSchG:n 9 §:ssä säädetään seuraavaa:

” – –

2. – – tässä laissa tarkoitetaan:

– –

6) 'luontotyyppin suojelun tasolla' eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka koskee luontotyyppiä ja sillä luonteenomaisia lajeja ja joka voi vaikuttaa alueen luontaiseen levinneisyyteen, rakenteeseen ja toimintoihin pitkällä aikavälillä sekä sille luonteenomaisten lajien eloonjäämiseen pitkällä aikavälillä;

7) 'ensisijaisesti suojeltavilla lajeilla' luonnonvaraisia eläimiä ja kasveja, joiden suojelusta yhteisö on erityisvastuussa ja jotka on 'luontodirektiivin' liitteessä II merkitty tähdellä;

8) 'lajin suojelun tasolla' eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka voi vaikuttaa lajin kantojen levinneisyyteen ja lukuisuuteen pitkällä aikavälillä;

9) 'suojelun tavoitteilla' luontodirektiivin liitteessä I mainittujen luontotyyppien suotuisan suojelun tason ja kyseisen direktiivin liitteessä II tarkoitettujen sellaisten

eläin- ja kasvilajien säilyttämistä tai ennalleensaattamista, joita esiintyy yhteisön tärkeänä pitämällä alueella, sekä niiden lintulajien suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleensaattamista, jotka on lueteltu 'lintudirektiivin' liitteessä I, joita tarkoitetaan kyseisen direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa ja jotka elävät lintujen ja niiden elinympäristöjen suojelemiseksi perustetulla suojelutoimien eurooppalaisella alueella.

3. Osavaltion hallitus luokittelee asetuksella 1 momentissa tarkoitetut alueet 'suojelutoimien eurooppalaisiksi alueiksi' nimitetyiksi erityisten suojelutoimien alueiksi. Suojelutoimien eurooppalaisiksi alueiksi voidaan luokitella etenkin jo olemassa olevat luonnon- ja maisemansuojelualueet.

4. Edellä olevan 3 momentin perusteella annetussa asetuksessa on määriteltävä suojelualueen alueelliset rajat, konkreettinen suojelukohde, erityisesti ensisijaisesti suojeltavat luontotypit ja lajit, suojelun tavoitteet sekä tarvittaessa suotuisan suojelun tason saavuttamiseksi tarvittavat velvoitteet ja kiellot. Siinä on kiellettävä etenkin sellaiset toimet, jotka saattavat johtaa suojelualueen tai sen osien häviämiseen taikka jotka saattavat huomattavasti vaikuttaa kyseiseen alueeseen tai sen osiin. Tämä ei vaikuta tässä laissa olevien tiukempien suojelusäännösten soveltamiseen.

5. Suojelutoimien eurooppalaisilla alueilla on tarvittaessa toteutettava sellaiset asianmukaiset julkis- tai yksityisoikeudelliset hoito-, kehitys- ja suojelutoimenpiteet (käyttösuunnitelma), jotka vastaavat 'luontodirektiivin' liitteessä I mainittuihin luontotyypeihin ja sen liitteessä II mainittuihin lajeihin sekä 'lintudirektiivin' liitteessä I mainittuihin, näillä alueilla esiintyviin lintulajeihin sovellettavia ekologisista vaatimuksia. Nämä toimet on esitettävä maankäytön järjestämisestä huolehtivalle neuvoa-antavalle komitealle, jos ne vaikuttavat maankäytön järjestämiseen. Tämä ei koske toimia, jotka liittyvät suojelutoimien eurooppalaisten alueiden hoitoon.

6. Osavaltion hallituksen on valvottava ja dokumentoitava luontotyyppien ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelun tasoa. Sen on tällöin otettava erityisesti huomioon ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit ja lajit.”

10 Nö NSchG:n 17 §:ssä säädetään seuraavaa:

” – –

5) Epäluontaisten, kyseiselle paikalle soveltumattomien kasvien istuttamiselle ja kasvattamiselle sekä epäluontaisten eläinten tuomiselle ja kasvattamiselle vapaana luonnossa on saatava liittovaltion hallituksen lupa. Lupa on evättävä, jos kyseinen toiminta pysyvästi vaikuttaa sopeutuneisiin luontaisiin kantoihin, luontaisten eläin- ja kasvilajien luonnollisiin (geneettisiin) ominaispiirteisiin tai luonnon kauneuteen ja sen ominaispiirteisiin.”

11 Nö NSchG:n 20 §:ssä säädetään seuraavaa:

” – –

4) Osavaltion hallitus voi päättää poikkeuksien myöntämisestä – – erityisesti tieteellisiin tai opetuksellisiin tarkoituksiin, jos ei ole aihetta pelätä, että se vaarantaisi huomattavasti suojeltuja luonnonvaraisia kasveja ja eläimiä ja jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole olemassa. Luvassa on mainittava ainakin seuraavat seikat:

1. lajit, joita poikkeukset koskevat,

2. pyydystämistä tai tappamista varten hyväksytyt välineet, laitteet ja menetelmät, ja

3. suoritettavat tarkastukset.”

12 Nö NSchG:n 21 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Ellei tässä laissa tai sen nojalla annetuissa asetuksissa taikka hallinnollisissa päätöksissä annetuista erityisistä säännöistä muuta johdu, lähtökohtaisesti on sallittua toteuttaa toimenpiteitä, jotka liittyvät alueiden käyttämiseen liiketoiminnassa – –. Tätä poikkeussäännöstä ei sovelleta, jos näillä toimenpiteillä tahallisesti vaikutetaan suojeltuihin kasveihin ja eläimiin tai suojeltuihin elinympäristöihin tai jos niillä vaikutetaan – – kasveihin ja eläimiin, joita uhkaa sukupuuttoon kuoleminen.

2. Ellei tässä laissa tai sen nojalla annetuissa asetuksissa taikka hallinnollisissa päätöksissä annetuista erityisistä säännöistä muuta johdu, lähtökohtaisesti on sallittua toteuttaa toimenpiteitä, jotka liittyvät maa-alueiden käyttämiseen nykyaikaisessa ja kestävässä maa- tai metsätaloustoiminnassa – –. Tätä poikkeussäännöstä ei sovelleta, jos näillä toimenpiteillä tahallisesti vaikutetaan suojeltuihin eläimiin tai suojeltuihin elinympäristöihin tai jos niillä vaikutetaan – – kasveihin tai eläimiin, joita uhkaa sukupuuttoon kuoleminen.

3. Alueiden käyttämistä maa- tai metsätalouteen pidetään nykyaikaisena ja kestäväenä, kun maa- tai metsätaloustoiminnalla pyritään tuottamaan tai saamaan aikaiseksi kasvi- tai eläintuotteita ja kun se on järjestetty tietylle alueelle tietyllä hetkellä tavanomaisten tai perinteisesti käytettyjen menetelmien mukaisesti ja kun

kyseisellä luonnon olosuhteisiin sopeutetulla käyttämisellä taataan kestävästi hyvin toimivan järjestelmän suorituskyky käyttämättä loppuun tuotantolähteitä ja rasittamatta kohtuuttomasti luontoa ja maisemaa.”

13 Nö NSchG:n 22 §:ssä säädetään seuraavaa:

- ”1. Liittovaltion toteuttaman, ympäristönsuojeluun liittyvien etujen suojelun sijaan tai sen ohella Niederösterreichin osavaltio saa tehdä ympäristönsuojelun tavoitteisiin pyrkiviä yksityisoikeudellisia sopimuksia erityisesti luonnonsuojelun tai maiseman kannalta tärkeiden alueiden suojelemiseksi, hoitamiseksi, säilyttämiseksi ja kehittämiseksi. Tällaisen sopimuksen tavoitteena on ennen kaikkea oltava pienikokoisten, luonnontilaisten tai puolittain luonnontilaisten seisovien pintavesien, kosteiden niittyjen ja kuivien ja karujen alueiden sekä luonnonsuojelun kannalta arvokkaiden pensaikkojen säilyttäminen asianmukaisessa tilassa ja niiden hoito. Muita vaadittavia toimenpiteitä ovat muun muassa
 - luonnonsuojelun kannalta arvokkaiden muiden alueiden ja kohteiden perustamis-, suojelu- tai parantamistoimenpiteistä aiheutuvien korvausten maksaminen
 - ekologisesti tai maiseman kannalta tärkeiden alueiden luonnonsuojeluun liittyvien etujen kanssa erityisesti yhteensoeveltuvan käyttö- tai hyödyntämistavan edistäminen

- sellaisten toimenpiteiden edistäminen, joilla pyritään merkittävien maisemaa koskevien ekologisten toimintojen parantamiseen (esimerkiksi biotooppiverkosto, viljelmien laajaperäistäminen, maa- ja metsätalouden ekologisten harjoittamistapojen käyttöönotto).

– –”

Oberösterreich

- ¹⁴ Kyse on vuoden 2001 Oberösterreichin luonnon- ja maisemansuojelulain (Oberösterreichisches Natur- und Landschaftsschutzgesetz; LGBl. (Oberösterreich) nro 129/2001; jäljempänä Oö NSchG) 15 §:n 2 momentista.

- ¹⁵ Kyseisessä säännöksessä säädetään seuraavaa:

”Osavaltion hallitus voi laatia maisemansuojelualueille – – suojelluille maisemanosille – – suojelutoimien eurooppalaisille alueille – – tai luonnonsuojelualueille – – maisemanhoitosuunnitelmia, joissa yksilöidään ne toimet, jotka 1 momentin mukaan ovat tarpeen yleisen edun vuoksi ja jotka eivät vaikeuta merkittävästi kyseisten maa-alueiden sallittua taloudellista hyödyntämistä.

Jollei yksityisoikeudellisesta sopimuksesta tai lain säännöksistä muuta johdu, osavaltio vastaa yksityisoikeudellisena oikeuksien haltijana näiden hoitosuunnitelmien toimeenpanosta aiheutuvista kustannuksista. Maa-alueen omistajan on sallittava näiden toimien toteuttaminen.”

Salzburg

¹⁶ Kyse on seuraavista säännöksistä: vuoden 1999 Salzburgin luonnonsuojelulain (Salzburger Naturschutzgesetz; LGBL. (Salzburg) nro 73/1999; jäljempänä Sbg NSchG) 3 a §, 5 §:n 8–10 momentti, 22 a §, 22 b §, 29 § ja 34 § sekä vuoden 1993 Salzburgin metsästyslain (Salzburger Jagdgesetz; LGBL. (Salzburg) nro 100/1993; jäljempänä Sbg JagdG) 104 §:n 4 momentti.

¹⁷ Sbg NSchG:n 3 a §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Tätä lakia ja sen nojalla annettuja asetuksia sovellettaessa peruslähdekohdan on oltava se, että luonnonsuojeluun liittyvä yleinen etu voi olla tärkeämpi kuin mikään muu etu.

2. Toimenpiteet, joiden on osoitettu palvelevan välittömästi erittäin tärkeänä pidettävää yleistä etua, ovat sallittuja tai ne otetaan huomioon luonnonsuojeluun liittyviä etuja tarkoin suojaten – –, jos

1) tietyssä yksittäistapauksessa muut yleiset edut ovat tärkeämpiä kuin luonnonsuojeluun liittyvät edut ja jos

2) on osoitettu, ettei kyseistä toimenpidettä voida korvata luonnonsuojeluun liittyviä etuja vähemmän haittaavilla muilla asianmukaisilla, vaihtoehtoisilla ratkaisuilla.

3. Jos on odotettavissa, että 2 momentissa mainitut toimenpiteet tulevat vaikuttamaan merkittävästi ensisijaisesti suojeltaviin luontotyyppeihin – – tai ensisijaisesti suojeltaviin lajeihin – – 5 §:n 10 momentin a ja c kohdassa tarkoitetuilla suojelutoimien eurooppalaisilla alueilla, etujen keskinäisessä punninnassa voidaan ottaa huomioon vain seuraaviin yleisiin etuihin liittyvät näkökohdat:

1) ihmisten elämä ja terveys,

2) yleinen turvallisuus,

3) erittäin merkittävät suotuisat seuraukset ympäristöön.

Muu yleinen etu voidaan etuja keskenään punnittaessa ottaa huomioon vain, jos siitä on ensin saatu – – komission lausunto. Tämä lausunto on otettava huomioon päätöksessä.

4. Jos 2 tai 3 momentin nojalla tehdyssä etujen keskinäisessä punninnassa päädytään siihen, että luonnonsuojeluun liittyviä etuja ei pidetä ensisijaisina, puuttumistoimenpiteestä todennäköisesti seuraava vahinko on muissa kuin 6 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa korvattava asianmukaisilla korvaavilla toimenpiteillä. Korvauksesta määrätään hallintopäätöksellä. Jos toimenpide koskee erityisiä luontotyyppejä ja eläin- tai kasvikantoja, korvauksen on käsitettävä ennen kaikkea korvaavien

elinympäristöjen perustaminen. Nämä korvaavat elinympäristöt on mahdollisuuksien mukaan perustettava toimenpidealueen välittömään läheisyyteen. Jos korvaavien elinympäristöjen perustaminen ei ole mahdollista, hakija on hallintopäätöksellä määrättävä maksamaan rahamäärä, joka suunnilleen vastaa asianmukaisesta korvauksesta aiheutuvaa kustannusta. Jos korvaavia elinympäristöjä ei voida perustaa riittävästi, määrättävää maksua on pienennettävä tämän mukaisesti.

5. Jos toimenpide 4 momentissa tarkoitettussa tilanteessa koskee suojelutoimien eurooppalaista aluetta, osavaltion hallituksen on varmistettava 'Natura 2000'-nimisen eurooppalaisen ekologisen verkoston jatkuvuus. Tässä tarkoituksessa toteutetut toimenpiteet on – – ilmoitettava komissiolle.

6. Korvauksesta ei ole tarpeen määrätä, jos kyse on toimenpiteistä, jotka

- 1) ovat tarpeellisia ja vääjäämättömiä ihmisten elämälle tai terveydelle aiheutuvan uhan vuoksi tai kansantaloudelle aiheutuvien vakavien vahinkojen estämiseksi ja jotka
- 2) eivät vaikuta suojelutoimien eurooppalaisiin alueisiin.”

18 Sbg NSchG:n 5 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Tässä laissa tarkoitetaan

– –

8) Suojelualueella tai -kohteessa tapahtuvalla puuttumistoimenpiteellä tilapäisiä tai pysyviä toimenpiteitä, joilla saattaa yksin tai yhdessä muiden toimenpiteiden kanssa olla vähäistä suurempia vaikutuksia suojelualueeseen tai kohteeseen taikka suojelun tavoitteen kannalta katsoen tai joiden toistumisesta tai suuresta määrästä oletettavasti tulee aiheutumaan tällaisia vaikutuksia. Kyse on puuttumistoimenpiteestä myös silloin, kun itse toimenpiteet ovat peräisin suojelualueen tai suojelukohteen ulkopuolelta.

9) Suojelutoimien eurooppalaisen alueen suojelun tavoitteilla suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai sen saattamista ennalleen

a) luontodirektiivin liitteessä I mainituilla luontotyypeillä tai tuon direktiivin liitteessä II mainittujen eläin- ja kasvilajien osalta;

b) lintudirektiivin liitteessä I mainittujen lintulajien ja säännöllisesti esiintyvien muuttavien lajien (tuon direktiivin 4 artiklan 2 kohta) ja niiden elinympäristöjen osalta siten, että erityistä huomiota on kiinnitettävä kansainvälisesti merkittäviin kosteikkoihin.

10) Suojelutoimien eurooppalaisilla alueilla

a) yhteisön tärkeänä pitämiä alueita, joka on merkitty luontodirektiivin 4 artiklan 2 kohdassa olevaan luetteloon;

- b) alueita, jotka a kohdassa tarkoitetun luettelon laatimista odotettaessa on merkitty luontodirektiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti laadittuun luetteloon;
- c) lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisia lintujensuojelualueita

– –”

¹⁹ Sbg NSchG:n 22 a §:ssä säädetään seuraavaa:

” – –

2. Osavaltion hallitus antaa asetuksella suojelutoimien eurooppalaisia alueita koskevat suojelusäännökset, joissa on kaikissa tapauksissa säädettävä suojelun tavoitteesta ja tarvittavista velvoitteista ja kielloista. Kyseisessä asetuksessa on määritettävä myös suojelualueen rajat. Suojelun tavoitteessa on mainittava kyseisen suojelualueen suojelun tavoitteet (5 §:n 9 momentti). – –

3. Suojelutoimien eurooppalaisesta alueesta annetulla asetuksella voidaan kieltää toimenpiteiden toteuttaminen tai määrätä ne toteutettaviksi ja antaa yleinen lupa tiettyjen puuttumistoimenpiteiden toteuttamiseen tai määrätä, että ne saadaan toteuttaa vain osavaltion hallituksen myöntämällä poikkeusluvalla. Lupa sisältää

villä velvoitteilla, kielloilla ja varaumilla on varmistettava, että kyseisiä luontotyypppejä ei heikennetä ja että niitä eläin- ja kasvilajeja, joiden suotuisan suojelun tason säilyttämisestä tai ennalleensaattamisesta suojelutavoitteen mukaisesti on kyse, ei merkittävästi häiritä.

4. Osavaltion hallituksen on ennen poikkeuslupan myöntämistä tutkittava, onko puuttumistoimenpide sellainen, että se voi vaikuttaa merkittävästi suojelutoimien eurooppalaisen alueen suojelutavoitteiden kannalta (5 §:n 9 momentti) olennaisten osatekijöiden suojeluun (vaikutusten arviointi). Lupa myönnetään ainoastaan siinä tapauksessa, ettei minkäänlaista huomattavaa haittaa ole odotettavissa.

5. Edellä 2 ja 3 momentissa mainittua asetusta ei tarvitse antaa, jos alueen riittävä suojelu ja sen suojelutavoitteen saavuttaminen on jo varmistettu muilla toimenpiteillä. Tämä ei vaikuta tiukempien suojelusäännösten soveltamiseen.

6. Suojelutoimien eurooppalaiselle alueelle on tarvittaessa laadittava ja siellä on pantava täytäntöön maisemanhoitosuunnitelmia ja myös yksityiskohtaisia suunnitelmia – – ottaen huomioon lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohta ja luontodirektiivin 6 artiklan 1 kohta. Osavaltion hallituksen on säännöllisesti valvottava suojelutoimien eurooppalaisten alueiden suojelun tilaa ja kiinnitettävä tällöin erityistä huomiota ensisijaisesti suojeltaviin luontotyypeihin ja lajeihin.”

20 Sbg NSchG:n 22 b §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Niin kauan kuin riittäviä suojelua koskevia säännöksiä ei ole annettu – – vain lakiin perustuvia maa-alueiden hyödyntämistoimenpiteitä saadaan toteuttaa – –.

2. Osavaltion hallituksen lupa tarvitaan kaikkien sellaisten toimenpiteiden toteuttamiseen, jotka menevät pidemmälle kuin 1 momentissa säädetään ja jotka saattavat merkittävästi vaikuttaa sellaisiin luontotyyppeihin tai eläin- tai kasvilajeihin, joiden lintudirektiivin tai luontodirektiivin mukaisesta suojelun suotuisan tason säilyttämisestä tai ennalleensaattamisesta on kyse.

3. Tämä lupa on myönnettävä, jos toimenpide ei yhtäältä ole omiaan aiheuttamaan 2 momentin soveltamisalaan kuuluvien luontotyyppien heikentymistä eikä 2 momentin soveltamisalaan kuuluvien lajien huomattavaa häiriintymistä ja jos se ei toisaalta ole ristiriidassa näiden luontotyyppien tai lajien suojelutavoitteen tai suotuisan suojelun tason saavuttamisen kanssa.

4. Edellä säädetty ei vaikuta tiukempien suojelusäännösten soveltamiseen.”

21 Sbg NSchG:n 29 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Luonnossa vapaasti kasvavat luonnonvaraiset kasvit, joiden kanta on yleisesti tai määrätyillä alueilla uhanalainen ja joiden suojelu on yleisen edun mukaista luonnonsuojeluun liittyvistä syistä, ja kasvit, joita tarvitaan ekosysteemin säilyttämiseksi tasapainossa erityisesti, jotta muiden kasvi- ja eläinlajikantojen säilyminen varmistettaisiin, voidaan suojella kokonaan tai osittain osavaltion hallituksen asetuksella. Suojelu voi olla sekä ajallisesti että alueellisesti rajoitettua.

2. Kokonaan suojellut kasvit on suojeltu kaikilta maanpäällisiltä ja maanalaisilta osiltaan. Suojelu käsittää kiellon vahingoittaa sitä, tuhota se, viedä se pois

kasvupaikaltaan tai suorittaa alueella, jolla kyseisen lajin kasveja esiintyy, sen säilymistä uhkaavia tai sen mahdolltomaksi tekeviä käsittelyjä, ja kiellon pitää hallussa, kuljettaa, vastaanottaa tai luovuttaa vastiketta vastaan tai ilmaiseksi luonnosta kerättyjä kasveja. Kielto pitää hallussa, kuljettaa, vastaanottaa tai luovuttaa vastiketta vastaan tai ilmaiseksi ulottuu myös kasvista valmistettuihin tuotteisiin sekä kaikkiin muihin tavaroihin, jotka voidaan mukana seuraavan asiakirjan, pakkauksen, merkin tai nimilapun tai muiden seikkojen perusteella yksilöidä näiden kasvilajien osiksi tai näistä kasvilajeista valmistetuiksi tuotteiksi.”

22 Sbg NSchG:n 34 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Toimivaltaiset luonnonsuojeluviranomaiset voivat hakemuksesta myöntää poikkeuksia [muun muassa] 29 §:n 2 ja 3 momentissa säädetystä kielloista –
–. Lupa voidaan tällöin – – myöntää vain toimenpiteille, joilla pyritään johonkin seuraavista tavoitteista:

1) kansanterveys, erityisesti lääkkeiden valmistus;

2) juomien valmistus;

3) yleinen turvallisuus;

4) ilmaliikenteen turvallisuus;

- 5) luonnonvaraisten kasvien ja eläinten tai niiden elinympäristöjen suojeleminen;
- 6) tutkimus tai koulutus;
- 7) kantojen jälleenistuttaminen tai siirtäminen;
- 8) viljelmille ja metsille, hyöty- tai kotieläimille, kalastusalueille tai vesistöille aiheutuvien merkittävien vahinkojen estäminen;
- 9) laitosten rakentaminen;
- 10) muut erittäin tärkeät yleiset edut.

2. Tämän pykälän 1 momentin 9 ja 10 kohtaa ei sovelleta lintuihin. Tämän pykälän 1 momentin 2 ja 9 kohtaa ei sovelleta luontodirektiivin liitteessä IV mainittuihin kasvilajeihin.

3. Tämän pykälän 1 momentissa säädettyt luvat myönnetään vain siinä tapauksessa, että kyseisen toimenpiteen tavoitetta ei voida tyydyttävästi saavuttaa muilla keinoilla ja että puuttumistoimenpiteellä ei heikennetä tuolla alueella esiintyvien eläin- tai kasvilajien kantoja.

4. Tämän pykälän 1 momentin nojalla tehdyt lupahakemukset on perusteltava ja niissä on annettava seuraavat tiedot:

--

6. Lupaa ei voida myöntää seuraaville henkilöille:

--

7. Luvan on sisällettävä kaikki 4 momentissa säädetty tiedot ja siinä on todettava, ettei se korvaa henkilöiden, jotka disponoivat alueesta, yksityisoikeudellista lupaa. Tieteellisiin tarkoituksiin myönnettävissä luvissa lupaviranomaisen on myös edellytettävä, että liiteaineisto säilytetään yhteisymmärryksessä tunnustetun tieteellisen laitoksen kanssa.

-- ”

²³ Sbg JagdG:n 104 §:ssä säädetään seuraavaa:

” --

4. Lupaviranomainen voi myöntää kielloista muita poikkeuksia – – jos niillä ei vaaranneta kyseisen luonnonvaraisen lajin kantaa ja jos halutun tavoitteen saavuttamiseksi ei ole mitään muuta tyydyttävää ratkaisua. Näitä poikkeuksia saadaan myöntää vain seuraaviin tarkoituksiin:

- a) muun luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston suojeleminen ja niiden luonnollisten elinympäristöjen suojeleminen;
- b) viljelmille, karjankasvatukselle, metsille, kalavesille ja, riistaeläinten ollessa kyseessä, muulle omaisuudelle aiheutuvien merkittävien vahinkojen ehkäiseminen;
- c) kansanterveys ja yleinen turvallisuus ja lisäksi, riistaeläinten ollessa kyseessä, erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavat syyt mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset tai myönteisiin ympäristöseurauksiin liittyvät syyt;
- d) tutkimus ja koulutus;
- e) näiden lajien kannan lisääminen tai niiden uudelleensijoittaminen ja tähän tarvittava kasvatus;
- f) linturiistalajeihin kuuluvien sellaisten eläinten (tai eläinten osien taikka näistä eläimistä valmistettujen tuotteiden) vähäinen myyminen, joiden pyytäminen tai tappaminen on sallittua – –”

Tirol

24 Kyse on seuraavista säännöksistä: vuoden 1997 Tirolin luonnonsuojelulain (Tiroler Naturschutzgesetz; LGBl. (Tirol) nro 33/1997; jäljempänä Tirolin NSchG) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 5–9 §, 22–24 § ja 28 §:n 3 momentti sekä Tirolin vuoden 1997 luonnonsuojeluasetuksen (Tiroler Naturschutzverordnung; LGBl. (Tirol) nro 95/1997; jäljempänä Tirolin NschVO) 1 §:n 1 momentti ja 2 momentin a ja b kohta, 3 §, 6 §:n 1 momentin ensimmäinen virke ja 2 momentti.

25 Tirolin NSchG:n 1 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Tämä lain tavoitteena on ihmiselämän perustan, luonnon, suojeleminen ja hoito siten, että

a) sen monimuotoisuus, ominaispiirteet ja kauneus,

b) sen virkistysarvo,

c) sen luontaisten eläin- ja kasvilajien sekä niiden luonnollisten elinympäristöjen rikkaus ja

d) sen tasapaino mahdollisimman koskemattomana ja suorituskykyisenä

säilyisi ja varmistettaisiin pysyvästi tai saatettaisiin ennalleen. Luonnon suojelu ja hoito ulottuu sen kaikkiin ilmenemismuotoihin, erityisesti maisemaan, olivatpa ne alkuperäisessä tilassaan tai seurausta ihmisen toiminnasta. Tässä suhteessa erityistä merkitystä on ekologisella maanviljelyllä ja metsänhoidolla. Luontoa ei saa käyttää siten, että sen arvo tuleville sukupolville vähenee.”

26 Tirolin NSchG:n 2 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Tavanomaisiin maanviljelys- ja metsänhoitomenetelmiin liittyville toimenpiteille ei tarvitse hankkia tässä laissa tarkoitettua lupaa.

Tämä ei koske toimenpiteitä, jotka liittyvät tulvametsiin, – – kosteikkoihin, – – luonnonsuojelualueisiin ja erityisiin suojelualueisiin, – –”

27 Tirolin NSchG:n 5 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Koko osavaltion alueella on kiellettyä

a) sellaisten urheilutapahtumien järjestäminen, joissa käytetään polttomoottorilla varustettuja ajoneuvoja, paitsi luvan saaneilla alueilla – –;

- b) matkailutarkoituksessa tapahtuvat, muut kuin lentokenttien väliset henkilökuljetukset helikopterilla;
- c) polttomoottorilla varustettujen veneiden käyttäminen luonnollisilla vesiväylillä, paitsi silloin kun käyttäminen tapahtuu sellaisten hankkeiden toteuttamiseksi, joille on myönnetty luonnonsuojelulainsäädännön mukainen lupa, ja näiden hankkeiden edellyttämässä laajuudessa;
- d) jäätikköjen ja niiden valuma-alueiden pysyvä vahingoittaminen, paitsi käytettäessä, huollettaessa ja korjattaessa olemassa olevia laitteistoja, mukaan lukien niiden muuttaminen – –”

28 Tirolin NSchG:n 22 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Osavaltion hallituksen on asetuksella luokiteltava suojelluiksi kasvilajeiksi sellaisten luonnonvaraisten kasvien lajit, joiden kanta on uhanalainen yleisesti tai määrätyillä alueilla ja joiden säilyminen on tarpeen 1 §:n 1 momentissa määriteltujen luonnonsuojeluun liittyvien etujen varjelemiseksi.

2. Osavaltion hallitus voi 1 momentin nojalla antamissaan asetuksissa tiettyjen kasvilajien kannan varjelemiseksi tarvittavissa määrin kieltää:

– –”

29 Tirolin NSchG:n 23 §:ssä säädetään seuraavaa:

- ”1. Osavaltion hallituksen on asetuksella luokiteltava suojelluiksi eläinlajeiksi sellaiset luonnonvaraisten eläinten lajit, joiden metsästys on kiellettyä ja joiden kanta on uhanalainen yleisesti tai tietyillä alueilla ja joiden säilyminen on tarpeen 1 §:n 1 momentissa määriteltyjen, luonnonsuojeluun liittyvien etujen varjelemiseksi.
2. Osavaltion hallitus voi 1 momentin nojalla antamissaan asetuksissa, jos se on tarpeen tiettyjen eläinlajien kannan säilyttämiseksi, antaa kiellon
- a) häiritä, ahdistella, ottaa kiinni, pitää hallussa tai säilyttää elävinä tai kuolleina, kuljettaa, tarjota myytäväksi, myydä, hankkia tai tappaa suojeltuihin lajeihin kuuluvia eläimiä;
- b) viedä pois luonnollisesta ympäristöstään, vahingoittaa tai tuhota, säilyttää, kuljettaa, tarjota myytäväksi, myydä tai hankkia suojeltuihin lajeihin kuuluvien eläinten kehittyviä muotoja (kuten munia, toukkia ja hyönteisten kotelaita);
- c) säilyttää, kuljettaa, tarjota myytäväksi, myydä tai hankkia suojeltuihin lajeihin kuuluvien eläinten osia (kuten sulkia tai nahkoja);

- d) viedä pois tai tuhota suojeltuihin lajeihin kuuluvien eläinten lisääntymisalueita ja pesiä;
- e) suorittaa suojeltuihin lajeihin kuuluvien eläinten elinympäristössä – – käsittelyjä, joiden vuoksi niiden on mahdotonta elää tuossa elinympäristössä.

Edellä olevien a–d kohdan nojalla annetut kiellot voidaan rajoittaa koskemaan eläinten ja niiden kehittyvien muotojen tiettyä määrää, tiettyjä kehittyviä muotoja ja tiettyjä ajanjaksoja sekä tiettyjä alueita; e kohdan säännökseen perustuvat kiellot voidaan rajoittaa koskemaan tiettyjä ajanjaksoja ja tiettyjä alueita.

3. Jokaisen, joka väittää kuljettamiensa, säilyttämiensä, käyttämiensä tai myymiensä, suojeltuihin lajeihin kuuluvien eläinten olevan Tirolissa kasvatettuja tai toisesta osavaltiota taikka ulkomailta tuotuja, on viranomaisen pyynnöstä näytettävä tämä toteen.

4. Metsästys- tai kalastusoikeudellisten säännösten soveltamisalaan ja luontaisiin lajeihin kuulumattomien eläinten päästämiseksi vapaaksi luontoon on saatava toimivaltaisten luonnonsuojeluviranomaisten lupa. Tämä lupa saadaan myöntää vain siinä tapauksessa, ettei siitä voida olettaa aiheutuvan minkäänlaisia merkittäviä muutoksia olemassa olevalle kasvistolle ja eläimistölle eikä minkäänlaista haittaa luonnonsuojeluun liittyville eduille, sellaisina kuin ne määritellään 1 §:n 1 momentissa.

5. Osavaltion hallitus voi sisällyttää 1 momentin perusteella antamiinsa asetuksiin suojeltuihin lajeihin kuuluvien, luonnonvaraisten eläinten ja niiden kehittyvien

muotojen pyydystämistä ja keräämistä koskevia säännöksiä varmistaakseen, että nämä toimet suoritetaan asianmukaisesti. Tietty pyydystämismenetelmät ja tiettyjen pyydystämiskeinojen käyttö voidaan tällöin kieltää.”

30 Tirolin NSchG:n 24 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Luonnonvaraisia eläimiä, joiden metsästäminen on kiellettyä ja jotka eivät kuulu suojeltuihin lajeihin, ei saa tahallaan häiritä tai ahdistella eikä pyydystää ilman perusteltua syytä, eikä niiden lisääntymispaikkoja, pesiä tai kehittyviä muotoja saa ilman perusteltua syytä viedä pois, vahingoittaa tai tuhota.”

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

31 Sen jälkeen kun komissio oli tutkinut Itävallan tasavallan ilmoittamat, direktiivin täytäntöönpanoon liittyvät useat eri laki- ja asetustekstit, se osoitti 13.4.2000 tälle jäsenvaltiolle virallisen huomautuksen, jossa se moitti sitä siitä, ettei se ollut täysin tai asianmukaisesti pannut täytäntöön direktiivin tiettyjä säännöksiä.

32 Itävallan tasavalta esitti 27.7.2000 päivätyllä kirjeellä komissiolle tätä koskevia huomautuksia. Se ilmoitti siinä muun muassa toteuttavansa toimenpiteitä, joilla pyrittäisiin muuttamaan tiettyjä kansallisia säännöksiä. Se esitti kuitenkin lausumia, jotka erosivat direktiivin täytäntöönpanoon liittyviä muita seikkoja koskevista komission lausumista.

- 33 Komissio antoi 17.10.2003 päivätyllä kirjeellä perustellun lausunnon, jossa se katsoi, että Itävallan tasavalta ei ollut noudattanut direktiiviin perustuvia velvoitteitaan, koska se ei ollut täysin tai asianmukaisesti pannut täytäntöön useita sen säännöksiä.
- 34 Itävallan tasavalta vastasi 23.12.2003 päivätyllä kirjeellä tähän perusteltuun lausuntoon samalla tavoin kuin viralliseen huomautukseen antamassaan vastauksessa.
- 35 Tässä tilanteessa komissio päätti nostaa nyt esillä olevan kanteen.

Oikeudenkäynti yhteisöjen tuomioistuimessa

- 36 Komissio esittää kannekirjelmässään kaksikymmentäseitsemän jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kanneperustetta vastaajaa kohtaan.
- 37 Viimeksi mainittu on vastineessaan myöntänyt, että seitsemäntoista kanneperustetta on perusteltu, mutta pysynyt kannassaan muiden osalta.
- 38 Komissio on vastauksessaan luopunut kahdesta kanneperusteesta.

- 39 Yhteisöjen tuomioistuimen esitettyä työjärjestyksen 54 a artiklan nojalla pyynnön, että sille toimitettaisiin kanteen kohteena olevia kansallisia säädöksiä koskevia lisätietoja, komissio luopui kanteestaan myös siltä osin, kuin se koski direktiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohtaan ja 7, 11 sekä 15 artiklaan liittyviä jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämisiä.
- 40 Tästä seuraa, että kanteessa on lopultakin neljätoista jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kanneperustetta, jotka koskevat direktiivin 1 artiklan, 6 artiklan 1 ja 2 kohdan, 12 artiklan, 13 artiklan, 16 artiklan 1 kohdan ja 22 artiklan b alakohdan täytäntöönpanoa.
- 41 Itävallan tasavalta ei kiistä sitä, että Itävallan oikeus ei perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä ollut direktiivin säännösten mukainen niiltä tietyiltä kohdiltaan, joita seitsemän kanneperusteista koskee.

Kanne

Riidattomat kanneperusteet

Komission lausumat

– Direktiivin 12 artiklan rikkominen Steiermarkin ja Tirolin osavaltioissa

- 42 Komissio väittää, että Steiermarkin luonnonsuojelulain (Steiermärkisches Naturschutzgesetz, jäljempänä Stmk NSchG) 13 d §:n 1 momentissa säädetään, että

Steiermarkin osavaltion hallituksen on pantava täytäntöön direktiivin 12 artikla tässä tarkoituksessa annettavalla asetuksella. Steiermarkin luonnonsuojeluasetuksen (Steiermärkische Naturschutzverordnung, jäljempänä Stmk NSchVO) 4 §:llä, johon sisältyy luettelo koko vuoden suojeltavista eläimistä, ei kuitenkaan panna kokonaan täytäntöön direktiivin 12 artiklaa, sillä siinä ei mainita kaikkia direktiivin liitteessä IV olevan a kohdan nojalla suojeltuja lajeja.

- 43 Komissio huomauttaa, että Tirolin osavaltion hallituksen on Tirolin NSchG:n 23 §:n 1 momentin a kohdan mukaan säädettävä asetuksella suojelluiksi lajeiksi direktiivin liitteessä IV olevassa a kohdassa mainitut lajit. Tirolin NSchVO:n säännöksissä ei kuitenkaan mainita kaikkia näitä lajeja.

– Direktiivin 13 artiklan rikkominen Kärntenin, Steiermarkin ja Tirolin osavaltioissa

- 44 Komissio katsoo, ettei Kärntenin kasviensuojeluasetuksen (Kärntner Pflanzenartenschutzverordnung) 1 §:ää koskevalla liitteellä 1 varmisteta kaikkien direktiivin liitteessä IV olevassa b kohdassa lueteltujen kasvilajien asianmukaista suojelua.

- 45 Komissio väittää, että Steiermarkin osavaltion hallituksen on Stmk NSchG:n 13 c §:n 1 momentin mukaan asetuksella täytäntöön pantava direktiivin 13 artikla. Tällaista asetusta ei kuitenkaan ole annettu. Stmk NSchVO:n 1 ja 2 §:llä, joissa säädetään kokonaan tai osittain suojellut kasvilajit, ei varmisteta direktiivin kattavaa täytäntöönpanoa, koska niissä ei mainita kaikkia direktiivin liitteessä IV olevassa b kohdassa mainittuja suojeltuja lajeja.

46 Komissio huomauttaa, että Tirolin NSchG:n 22 §:n 1 momentin a kohdan mukaan Tirolin osavaltion on asetuksella säädettävä suojelluiksi lajeiksi direktiivin liitteessä IV olevassa b kohdassa mainitut lajit. Tirolin NSchVO:lla ei kuitenkaan oteta käyttöön kaikkia tuon liitteen asianomaisessa kohdassa mainittuja lajeja koskevaa suojelujärjestelmää.

– Direktiivin 16 artiklan 1 kohdan rikkominen Steiermarkin ja Tirolin osavaltioissa

47 Komissio toteaa, että Steiermarkin metsästyslain (Steiermärkisches Jagdgesetz) 62 §:n 2 momentissa ei oteta huomioon sitä seikkaa, että poikkeussäännökset ovat sallittuja vain siinä tapauksessa, että taataan, että suojeltujen lajien kannat pysytetään ”suotuisan suojelun tasolla”.

48 Komissio väittää, että Tirolin NSchVO:n 3 §:ssä säädetyllä kiellolla ei oteta huomioon vaatimusta, jonka mukaan ensisijaisesti suojeltavien luontotyyppien ”suojelun tason” on oltava ”suotuisa”. Tämä pätee myöskin Tirolin NSchVO:n 1 §:n 2 momentin b kohdassa tarkoitettuihin kasvilajeihin ja tuon saman asetuksen 6 §:n 2 momentin e kohdassa tarkoitettuihin eläinlajeihin.

49 Itävallan hallitus toteaa, että asianomaisten osavaltioiden toimivaltaiset viranomaiset valmistelevat tiettyjä täytäntöönpanotoimenpiteitä. Viimeksi mainituilla on näin tarkoitus saattaa kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö kokonaisuudessaan direktiivin mukaiseksi.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 50 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa huomioon lakeihin tai asetuksiin tämän jälkeen tehtyjä muutoksia (ks. erityisesti asia C-323/01, komissio v. Italia, tuomio 30.5.2002, Kok. 2002, s. I-4711, 8 kohta ja asia C-23/05, komissio v. Luxemburg, tuomio 27.10.2005, Kok. 2005, s. I-9535, 9 kohta).
- 51 Koska perusteltu lausunto annettiin tiedoksi Itävallan tasavallalle 17.10.2003, ajankohta, johon mennessä vastaajan piti varmistaa se, että kansallisen oikeuden säännökset olisivat direktiivin säännösten mukaisia, oli kyseisessä lausunnossa asetettu määräaika huomioon ottaen 17.12.2003.
- 52 Edellä tarkoitettuja jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevia kanneperusteita koskevista lausumista ilmenee, että Itävallan hallitus ei kiistä sitä, ettei se perustellussa lausunnossa asetetussa määräajassa toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että direktiivin kaikki asianomaiset kohdat pantaisiin täytäntöön.
- 53 On siis syytä todeta kanteen olevan perusteltu niiden jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevien kanneperusteiden osalta, jotka koskevat direktiivin 12 artiklan saattamista voimaan Steiermarkin ja Tirolin osavaltiossa, direktiivin 13 artiklan saattamista voimaan Kärntenin, Steiermarkin ja Tirolin osavaltioissa sekä direktiivin 16 artiklan 1 kohdan saattamista voimaan Steiermarkin ja Tirolin osavaltioissa.

Kiistetyt kanneperusteet

Direktiivin 1 artiklan rikkominen Salzburgin osavaltiossa

– Asianosaisten lausumat

- 54 Komissio toteaa, että Sbg NSchG:n 5 §:ssä annetaan sellaisten määritelmien kokonaisuus, joilla ei asianmukaisesti panna täytäntöön direktiivin 1 artiklan e, g, i ja l alakohdasta ilmeneviä määritelmiä, jotka liittyvät käsitteisiin ”luontotyyppin suojelun taso”, ”yhteisön tärkeinä pitämät lajit”, ”lajin suojelun taso” ja ”erityisten suojelutoimien alue”.
- 55 Komissio lisää, että Sbg NSchG:n 5 §:n 9 momentissa tosin viitataan käsitteisiin suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai saattaminen ennalleen, mutta niitä ei siinä määritellä. Sbg NSchG:n 3 a §:ssä, jossa rajoitutaan säätämään intressien punninnasta, ja tämän saman lain 22 a, 22 b ja 29 §:ssä, jotka koskevat tiettyjä lisäsuojelutoimenpiteitä, ei niilläkään panna asianmukaisesti täytäntöön direktiivin 1 artiklaa.
- 56 Itävallan hallitus katsoo, että direktiivin 1 artikla on pantu yhteisön oikeuden mukaisesti täytäntöön Salzburgin osavaltion oikeudessa. Kaikki tämän artiklan sisältämät seikat on nimittäin otettu sovellettavaan lakiin käyttämällä käsitettä ”puuttumistoimenpide” yhdessä suojelutavoitteiden kanssa. Kyse on seuraavista direktiivin ja kansallisten säännösten oikeudellisista käsitteistä:
- ”luontotyyppin suojelun taso”: direktiivin 1 artiklan e alakohta; Sbg NSchG:n 5 §:n 8 ja 9 momentti ja 22 a §:n 3 ja 4 momentti

- ”yhteisön tärkeinä pitämät lajit”: direktiivin 1 artiklan g alakohta; ”lajin suojelun taso”: direktiivin 1 artiklan i alakohta; Sbg NSchG:n 3 a, 22 a, 22 b ja 29 §

- ”erityisten suojelutoimien alue”: direktiivin 1 artiklan l alakohta; Sbg NSchG:n 5 §:n 9 ja 10 momentti ja 22 a §.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

⁵⁷ Aluksi on syytä muistuttaa, että kuten direktiivin neljännessä ja yhdenneistöistä perustelukappaleesta ilmenee, direktiivissä tarkoitetut elinympäristöt ja lajit ovat osa yhteisön luonnon perintöä ja että niihin kohdistuvat uhat ovat usein maiden rajat ylittäviä, joten suojelutoimenpiteiden toteuttaminen on kaikkien jäsenvaltioiden yhteisellä vastuulla.

⁵⁸ Yhteisöjen tuomioistuin on tällä alalla korostanut, että tarkka täytäntöönpano on erityisen tärkeää nyt käsiteltävänä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa yhteisen luonnonperinnön hoito on uskottu kullekin jäsenvaltiolle sen alueella (ks. asia C-6/04, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 20.10.2005, Kok. 2005, s. I-9017, 25 kohta ja asia C-98/03, komissio v. Saksa, tuomio 10.1.2006, Kok. 2006, s. I-53, 59 kohta).

- 59 Direktiivin 1 artiklassa annetuista määritelmistä yhteisöjen tuomioistuin on lausunut, että kyseiset käsitteet on pantava täytäntöön jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksissä (ks. asia C-72/02, komissio v. Portugali, tuomio 24.6.2003, Kok. 2003, s. I-6597, 17 kohta).
- 60 Direktiivin 1 artiklan e ja i alakohdassa määritellyistä käsitteistä ("luontotyyppien suojelun taso" ja "lajin suojelun taso") on ensinnäkin todettava, että vaikka ilmaisua "suotuisan suojelun taso" käytetäänkin Sbg NSchG:n 5 §:n 9 momentissa, kansallisen oikeuden riidanalaisten säännösten sanamuoto ei kuitenkaan kata kaikkia direktiivin 1 artiklan edellä mainituissa kohdissa mainittuja tunnusmerkkejä.
- 61 Tällaisella lainsäädäntötekniikalla ei taata sitä, että kyseisten määritelmien kaikki osatekijät tulisivat tosiasiallisesti huomioon otetuiksi pantaessa direktiiviä täytäntöön, vaikka nämä osatekijät ovat ratkaisevan tärkeitä luontotyyppien ja tarkoitettujen lajien suojelun merkityksen ja ulottuvuuden kannalta katsoen.
- 62 Näin ollen Sbg NSchG:n 5 §:n 8 ja 9 momentin ja 3 a, 22 a, 22 b ja 29 §:n ei voida katsoa olevan sellainen lainsäädäntötoimi, jolla riittävästi pantaisiin täytäntöön direktiivin 1 artiklan e ja i alakohda.
- 63 Direktiivin 1 artiklan g alakohdasta on toiseksi todettava, että tässä säännöksessä on siinäkin useita tekijöitä, joilla pyritään määrittelemään käsite "yhteisön tärkeänä pitämä laji".
- 64 Sbg NSchG:n 3 a, 22 a, 22 b ja 29 §:ssä säädetään sitä vastoin yksinomaan etujen punninnasta, suojelutoimien eurooppalaisia alueita koskevista täydentävistä lainsäädäntötoimista, laissa säädetyistä kielloista myönnettäviä poikkeuslupia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja luonnonvaraisten kasvien erityisestä suojelusta. Niissä ei mainita käsitettä yhteisön tärkeinä pitämät lajit.

- 65 Näillä säännöksillä ei tästä syystä voida katsoa pantavan täytäntöön direktiivin 1 artiklan g alakohtaa.
- 66 Direktiivin 1 artiklan l alakohdasta on kolmanneksi todettava, että Sbg NSchG:n 5 §:n 10 momenttia on luettava yhdessä kyseisen pykälän 9 momentin kanssa, jonka mukaan tavoitteena on suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai saattaminen ennalleen ja jossa käytetään ilmaisua ”suojelutoimien eurooppalainen alue” ilmaisun ”erityisten suojelutoimien alue” sijasta. Sen tarkoittamat alueet ovat muun muassa alueita, jotka komissio on direktiivin 4 artiklan 2 kohdan nojalla kirjannut yhteisön tärkeinä pitämien alueiden luetteloon, ja alueita, jotka Salzburgin osavaltio on direktiivin 4 artiklan 1 kohdan nojalla ehdottanut tähän luetteloon merkittäviksi.
- 67 Tähän on lisättävä, että Sbg NSchG:n 22 a §:n 2–4 momentissa esitetään täsmällisesti ne toimenpiteet, jotka on toteutettava, jotta ”suojelutoimien eurooppalaisiin alueisiin” liittyvät suojelutavoitteet saavutettaisiin.
- 68 Edellä esitetystä seuraa, että Sbg NSchG:n 5 §:n 9 ja 10 momentissa ja 22 a §:ssä annetaan riittävällä oikeudellisella tarkkuudella niitä alueita koskeva määritelmä, jotka sisältyvät direktiivin 1 artiklan l alakohdassa tarkoitetun käsitteen ”erityisten suojelutoimien alue” alaan.
- 69 Tämä viimeksi mainittu säännös on näin ollen pantu asianmukaisesti täytäntöön Salzburgin osavaltiossa.

- 70 Tästä seuraa, että komission tämä kanneperuste on perusteltu vain siltä osin kuin se koskee direktiivin 1 artiklan e, g ja i alakohdan täytäntöönpanon laiminlyöntiä.

Direktiivin 6 artiklan 1 kohdan rikkominen Niederösterreichin osavaltiossa

– Asianosaisten lausumat

- 71 Komissio toteaa, että Nö NSchG:n 9 §:n 5 momentissa säädetään vain velvollisuudesta ”tarvittaessa” toteuttaa asianmukaiset hoito-, kehitys- ja suojelutoimenpiteet. Direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa kuitenkin säädetään, että ”tarvittavat suojelutoimenpiteet” on toteutettava kaikissa tapauksissa eikä vain ”tarvittaessa”. Tässä viimeksi mainitussa säännöksessä oleva maininta ”tarvittaessa” koskee nimittäin vain käyttösuunnitelmia, eikä sitä voida ymmärtää siten, että sillä rajoitettaisiin yleisesti velvollisuutta toteuttaa tarpeelliset lainsäädännölliset, hallinnolliset tai sopimusoikeudelliset toimenpiteet.
- 72 Itävallan hallitus väittää, että direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa ei ole asetettu velvollisuutta toteuttaa kaikissa tapauksissa suojelutoimenpiteitä, vaan ainoastaan ”tarvittavat” suojelutoimenpiteet. Joka tapauksessa jos tällaisten toimenpiteiden toteuttamisessa olisi mentävä pidemmälle kuin Nö NSchG:n 9 §:n 4 momentin nojalla asetettavat velvollisuudet ja kiellot edellyttävät, osavaltion toimivaltaiset viranomaiset toteuttaisivat ne todellisuudessa suotuisan suojelun tason saavuttamiseksi.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 73 Ensin on syytä muistuttaa, että direktiivillä annetaan monimutkaisia ja teknisiä sääntöjä ympäristöoikeuden alalla ja että jäsenvaltioiden on tästä syystä erityisesti huolehdittava siitä, että niiden se lainsäädäntö, jonka tarkoituksena on varmistaa tämän direktiivin täytäntöönpano, on selkeä ja täsmällinen (ks. em. asia komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomion 26 kohta).
- 74 Komission esittämästä väitteestä on todettava, että ilmaisu ”tarvittaessa” käytetään sekä direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa että Nö NSchG:n 5 §:n 9 momentissa. Kansallisen oikeuden säännöksessä sillä viitataan kuitenkin yleisesti kaikkiin suojelutoimenpiteisiin, mikä tarkoittaa sitä, että tuon säännöksen mukaan näiden toimenpiteiden toteuttaminen ei ole pakollista.
- 75 Direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa sitä vastoin tuo ilmaisu liittyy vain erityisiin tapauksiin, toisin sanoen sellaisiin määrättyihin suojeluteknisiin keinoihin tai valintoihin, jotka on määritetty ”tarkoituksenmukaisiksi käyttösuunnitelmiksi, jotka koskevat erityisesti näitä alueita tai jotka sisältyvät muihin kehityssuunnitelmiin”.
- 76 Direktiivissä asetetaan näin ollen velvollisuus toteuttaa tarvittavat suojelutoimenpiteet, mikä sulkee pois sen, että jäsenvaltioilla olisi tässä suhteessa harkintavaltaa, ja siinä rajoitetaan kansallisten viranomaisten mahdollinen lainsäädäntö- tai päätösvalta koskemaan näiden toimenpiteiden toteuttamisessa käytettäviä keinoja ja teknisiä valintoja.
- 77 Tästä seuraa, että Nö NSchG:n 9 §:n 5 momentilla ei voida katsoa pantavan riittävästi täytäntöön velvollisuutta toteuttaa kaikissa tapauksissa tarvittavat suojelutoimenpiteet erityisten suojelutoimien alueilla.

- 78 Itävallan hallituksen väitettä, jonka mukaan tätä kansallisen oikeuden säännöstä tulkitaan joka tapauksessa direktiivin mukaisella tavalla, kun suojelutoimenpiteitä tarvitaan, ei tältä osin voida hyväksyä.
- 79 Kansallisen oikeuden säännösten tällainen direktiivin mukainen tulkinta ei yksinään voi olla riittävän selvää ja täsmällistä, jotta sillä täytettäisiin oikeusvarmuuden asettamat vaatimukset (ks. vastaavasti asia C-236/95, komissio v. Kreikka, tuomio 19.9.1996, Kok. 1996, s. I-4459, 13 kohta ja asia C-144/99, komissio v. Alankomaat, tuomio 10.5.2001, Kok. 2001, s. I-3541, 21 kohta).
- 80 Pelkällä hallintokäytännöllä, jolle on ominaista se, että hallintoelimet voivat halutessaan muuttaa sitä ja jota ei riittävällä tavalla tehdä julkiseksi, ei voida katsoa pantavan täytäntöön niitä velvoitteita, joita jäsenvaltioilla on, kun ne panevat direktiivin täytäntöön (ks. asia C-197/96, komissio v. Ranska, tuomio 13.3.1997, Kok. 1997, s. I-1489, 14 kohta; asia C-145/99, komissio v. Italia, tuomio 7.3.2002, Kok. 2002, s. I-2235, 30 kohta ja asia C-33/03, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 10.3.2005, Kok. 2005, s. I-1865, 25 kohta).
- 81 Näin ollen on syytä todeta, että Niederösterreichin lainsäädäntö ei ole direktiivin 6 artiklan 1 kohdan mukainen.
- 82 Tältä osin kanne on siis perusteltu.

Direktiivin 6 artiklan 1 kohdan rikkominen Oberösterreichin osavaltiossa

– Asianosaisten lausumat

- 83 Komissio toteaa, että Oö NSchG:n 15 §:n 2 momentissa säädetään mahdollisuudesta laatia maisemanhoitosuunnitelmia. Tällainen mahdollisuus ei kuitenkaan riitä direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetty velvollisuus huomioiden.
- 84 Komissio huomauttaa, että tämän saman säännöksen mukaan osavaltion hallitus voi laatia suojeltavia alueita varten maisemanhoitosuunnitelmia, jotka sisältävät toimenpiteitä, jotka ovat "tarpeen yleisen edun vuoksi" ja jotka eivät "vaikeuta merkittävästi kyseisten maa-alueiden sallittua taloudellista hyödyntämistä". "Taloudellista hyödyntämistä" koskeva sivulause on laadittu siten, että sillä rajoitetaan maisemanhoitosuunnitelmien laatimisvelvollisuutta.
- 85 Itävallan hallitus väittää, että direktiivin 6 artiklan 1 kohdalla annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus päättää, minkälaisia suojelutoimenpiteitä ne toteuttavat.
- 86 Tuo hallitus väittää myös, että Oö NSchG:n 15 §:n 2 momentti on direktiivin mukainen, koska käsitteellä "taloudellinen hyödyntäminen" voidaan ymmärtää tarkoitettavan vain suojeltavilla alueilla sovellettavien suojelusääntöjen mukaisesti tapahtuvaa hyödyntämistä. Toimivaltaiset lainsäädäntö- tai hallintoviranomaiset eivät siis saa antaa lupaa direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädettyjen suojelun tavoitteiden vastaiselle hyödyntämiselle.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 87 Aluksi on syytä muistuttaa, että yhteisöjen lainsäätäjä on direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa käyttämillään ilmaisuilla halunnut asettaa jäsenvaltioille velvollisuuden toteuttaa sellaiset tarvittavat suojelutoimenpiteet, jotka vastaavat direktiivin liitteissä I ja II tarkoitettujen luontotyyppeiden ja lajien asettamia ekologisia vaatimuksia.
- 88 On kuitenkin todettava, että Oö NSchG:n 15 §:n 2 momentilla, jonka mukaan ”suojelutoimien eurooppalaisille alueille” ja ”luonnonsuojelualueille” ”voidaan” laatia maisemanhoitosuunnitelmia, annetaan osavaltion hallitukselle harkintavalta sen osalta, onko ”tarvittavat suojelutoimenpiteet” toteutettava.
- 89 Kuten tämän tuomion 76 kohdassa on todettu, tällainen tarkastelu ei kuulu jäsenvaltioiden harkintavaltaan. Pelkästään tästä syystä Oö NSchG:n 15 §:n 2 momentilla ei panna asianmukaisesti täytäntöön direktiivin 6 artiklan 1 kohtaa.
- 90 On lisättävä, että kyseisessä Oö NSchG:n 15 §:n 2 momentissa ei täsmennetä käsitteen ”sallittu taloudellinen hyödyntäminen” ulottuvuutta ja että on ajateltavissa, että tuollaiset puuttumistoimenpiteet saattavat estää tarvittavien suojelutoimenpiteiden toteuttamisen. Tämä säännös on siis myös tässä suhteessa yhteensoeveltumaton direktiivin 6 artiklan 1 kohdan kanssa.
- 91 Edellä esitetystä seuraa, että Oberösterreichin osavaltion lainsäädäntö ei ole direktiivin kyseisen säännöksen mukainen.

92 Komission kanne on siis tältä osin perusteltu.

Direktiivin 6 artiklan 2 kohdan rikkominen Tirolin osavaltiossa

– Asianosaisten lausumat

93 Komissio väittää, ettei Tirolin NSchG:n 1 ja 2 §:n eikä 5 ja 14 §:n perusteella ole mahdollista katsoa, että direktiivin 6 artiklan 2 kohta olisi pantu täytäntöön yhteisön oikeuden mukaisella tavalla. Tirolin NSchG:n 22, 23 ja 24 §:ssä säädetään kasvilajien, eläinlajien tai lintulajien suojelusta sekä suojelemattomiin lajeihin liittyvistä toimenpiteistä, mutta niissä ei aseteta erityisten suojelutoimien alueiden heikentämistä koskevaa kieltoa.

94 Itävallan hallitus väittää, että direktiivin 6 artiklan 2 kohdassa mainittu velvollisuus on otettu huomioon edellä mainituissa Tirolin NSchG:n säännöksissä.

95 Vaikka tämä hallitus myöntääkin, ettei kyseisissä säännöksissä aseteta erityisten suojelutoimien alueiden heikentämistä koskevaa nimenomaista kieltoa, se katsoo kuitenkin, ettei kyseisen velvollisuuden täytäntöönpano välttämättä edellytä sitä, että direktiivin 6 artiklan 2 kohdan teksti olisi toistettava kirjaimellisesti. Osavaltion lainsäädäntöelin on huolehtinut siitä, että tämä suojeluvaatimus oli otettu asianmukaisesti huomioon, joten näin on taattu, ettei luontotyyppejä ja lajien elinympäristöjä heikennetä ja ettei niitä lajeja, joille nämä alueet on osoitettu, häiritä.

- 96 Kyseinen hallitus lisää tähän, että Tirolin NSchG:n 14 §:llä tehdyt lainmuutokset ovat joka tapauksessa saattaneet kyseisen lain direktiivin mukaiseksi.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 97 Ensin on huomautettava, että Tirolin NSchG:n 14 § annettiin vasta perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymisen jälkeen. Tällä lainmuutoksella ei näin ollen ole merkitystä, kun tätä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa kanneperustetta arvioidaan tämän tuomion 50 kohdassa mieliin palaute-
tun yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti.

- 98 Direktiivin 6 artiklan 2 kohdassa säädetystä ensimmäisestä velvollisuudesta, jonka mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarpeellisia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentymisen estämiseksi, on direktiivin 6 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanotapoja koskevat Itävallan hallituksen lausumat huomioon ottaen todettava, että Tirolin osavaltion oikeudessa, sellaisena kuin se oli voimassa perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, ei ollut oikeudellisesti riittävän täsmällistä säännöstä, jolla toimivaltaiset viranomaiset olisi velvoitettu estämään kyseisten luontotyyppien ja elinympäristöjen heikentyminen (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomion 37 kohta).

- 99 Näin ollen lausumia, joiden mukaan Tirolin osavaltiossa voimassa olevan lainsäädännön tarjoama yleinen oikeustila täyttää edellä mainitut edellytykset, ei voida hyväksyä.

100 Direktiivin 6 artiklan 2 kohdassa asetetusta toisesta velvollisuudesta, jonka mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet niitä lajeja koskevien häiriöiden estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu, on todettava, ettei tätäkään velvollisuutta panna täytäntöön Tirolin NSchG:n 22–24 §:llä, koska ne eivät koske lajeja, joiden suojelemiseksi kyseisten alueiden osoittaminen on tarpeen, toisin sanoen direktiivin liitteessä II tarkoitettuja lajeja, vaan direktiivin liitteessä IV olevassa a kohdassa tarkoitettuja lajeja, joiden suojelusta säädetään direktiivin 12 artiklassa.

101 Niiden lajien suojelu, joita varten erityiset suojelualueet on osoitettu, on varmistettava täydellisesti (ks. asia C-75/01, komissio v. Luxemburg, tuomio 13.2.2003, Kok. 2003, s. I-1585, 43 kohta).

102 Tästä seuraa, että Tirolin osavaltion lainsäädäntö ei ole direktiivin 6 artiklan 2 kohdan mukainen.

103 Komission kanne on siis tältä osin perusteltu.

Direktiivin 16 artiklan 1 kohdan rikkominen Niederösterreichin ja Salzburgin osavaltioissa

– Niederösterreichin osavaltion lainsäädäntöä koskeva kanneperuste

Asianosaisten lausumat

104 Komissio väittää, että Nö NSchG:n 20, 21 ja 22 §:ssä ei viitata ”suotuisan suojelun tason säilyttämistä” koskevaan arviointiperusteeseen ja ettei edellytyksiä ja

arviointiperusteita, joiden on täyttyävä, jotta direktiivissä säädetystä suojelujärjestelmästä voitaisiin poiketa, luetella niissä tyhjentävästi, toisin kuin sen 16 artiklan 1 kohdassa säädetään.

105 Komissio lisää tähän, että Nö JagdG:n 95 §:ssä säädettyt kiellot koskevat yksinomaan luonnonvaraisina eläviä eläimiä ja ettei niitä siis sovelleta muihin lajeihin.

106 Itävallan hallitus katsoo, että valitun lainsäädäntötekniikan vuoksi Nö NSchG:n 20 §:n 4 momentilla on varmistettu direktiivissä edellytetty suojelu. Toimivaltaisten viranomaisten pitää näet yhtäältä toimia direktiivin mukaisella tavalla ja toisaalta noudattaa metsästyslainsäädännössä asetettuja kieltoja. Poikkeuslupia myönnetään käytännössä vain erittäin rajoitetusti, toisin sanoen ainoastaan silloin, kun suojeltujen, luonnonvaraisten kasvi- ja eläinlajien huomattava vaarantuminen ei ole pelättävissä.

107 Tuo hallitus väittää myös, että tällä samalla säännöksellä varmistetaan oikeusvarmuuden periaatteen noudattaminen, koska siinä vaaditaan, että toimivaltaiset viranomaiset määräävät nimenomaisesti pyydystämistä tai tappamista varten hyväksytyistä välineistä, laitteista ja menetelmistä.

108 Kyseinen hallitus selittää lopuksi, että Nö NSchG:n 21 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä poikkeuksia ei voida koskaan soveltaa tilanteessa, jossa siitä aiheutuisi tahallista vahinkoa suojelluille kasveille, eläimille tai luontotyypeille.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 109 Aluksi on syytä muistuttaa, että direktiivin 12–14 artikla ja 15 artiklan a ja b alakohta muodostavat yhtenäisen normikokonaisuuden, joka velvoittaa jäsenvaltiot ottamaan käyttöön kyseisiä eläin- ja kasvilajeja koskevat tiukat suojelujärjestelmät (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomion 112 kohta).
- 110 Myöskin on huomautettava, että direktiivin 16 artikla, jossa säädetään täsmällisesti ne perusteet, joiden nojalla jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksia sen 12–15 artiklassa säädetystä kielloista, on säännös, jolla poiketaan direktiivillä säädetystä suojelujärjestelmästä. Tästä seuraa, että tätä artiklaa on tulkittava suppeasti (ks. em. asia komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomion 111 kohta).
- 111 Tähän on tärkeää lisätä, että direktiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaan kaikkien sellaisten kansallisella tasolla toteutettujen toimenpiteiden toteuttamisedellytykseksi, joilla poiketaan direktiivissä säädetystä kielloista, on asetettava se, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole olemassa.
- 112 Tästä seuraa, että sellaiset kansalliset säännökset, joilla direktiivin 12–14 artiklan sekä 15 artiklan a ja b alakohdassa säädetystä kielloista tehtävien poikkeuksien myöntämisedellytykseksi ei aseteta kaikkia sen 16 artiklassa säädettyjä perusteita ja edellytyksiä, vaan epätäydellisesti tiettyjä siinä mainituista seikoista, eivät voi muodostaa tämän viimeksi mainitun artiklan mukaista järjestelmää.
- 113 Lisäksi kuten tämän tuomion 80 kohdassa on muistutettu, direktiivin säännösten mukainen hallintokäytäntö ei riitä varmistamaan yhteisön oikeuden asianmukaista täytäntöönpanoa.

- 114 Nö NSchG:n 20 §:n 4 momentista on ensinnäkin todettava, että vaikka siinä säädetään, että poikkeuksia voidaan myöntää, jos ei ole aihetta pelätä, että siitä aiheutuisi vaaraa suojelluille luonnonvaraisille kasveille ja eläimille, sillä ei kuitenkaan suljeta pois tällaisia poikkeuksia tilanteessa, jossa kyseisten lajien kannat eivät ole suotuisan suojelun tasolla.
- 115 Direktiivin 16 artiklan 1 kohdassa asetetaan siinä mainittujen poikkeusten myöntämisen välttämättömäksi ennakkoedellytykseksi se, että kyseisten kantojen suojelun taso on suotuisa niiden luontaisella levinneisyysalueella.
- 116 Näin ollen Nö NSchG:n 20 §:n 4 momentille ominainen moniselitteisyys ei sovellu yhteen sen vaatimuksen kanssa, jonka mukaan direktiivin 16 artiklan 1 kohta on pantava täytäntöön täsmällisesti ja selvästi (ks. analogisesti asia C-365/93, komissio v. Kreikka, tuomio 23.3.1995, Kok. 1995, s. I-499, 9 kohta).
- 117 Poikkeamisen syistä on toiseksi tärkeää todeta, että Nö NSchG:n 20 §:n 4 momentissa mainitaan esimerkinomaisesti tieteellisiin tai opetuksellisiin tarkoituksiin myönnettävät poikkeukset.
- 118 Vaikka onkin totta, että nämä poikkeukset saatetaan yhdistää direktiivin 16 artiklan 1 kohdan d alakohtaan, kyseisen kansallisen säännöksen muotoilulla ei kuitenkaan suljeta pois sitä, että poikkeuksia voitaisiin myöntää muista syistä kuin niistä, jotka kuitenkin luetellaan tyhjentävästi direktiivin 16 artiklan 1 kohdan a–d alakohdassa.

- 119 Kolmanneksi on todettava, että Nö NSchG:n 20 §:n 4 momenttiin ei ole otettu myöskään direktiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdassa mainittuja poikkeamisedellytyksiä, toisin sanoen edellytystä, jonka mukaan poikkeamistoimenpiteet on suoritettava tarkoin valvotuissa oloissa ja jonka mukaan niiden on oltava valikoivia ja rajoitettuja.
- 120 Nö NSchG:n 21 §:stä riittää, kun todetaan, että direktiivin 16 artiklan 1 kohdassa ei säädetä, että poikkeaminen olisi mahdollista, kun kyse on maanviljelykseen tai metsätalouteen liittyvän liiketoiminnan harjoittamisesta.
- 121 Itävallan hallituksen esittämistä, metsästyslainsäädäntöä koskevista lausumista on lopuksi huomautettava, että Nö NSchG:n 20 §:n 4 momentin soveltamisella saatetaan rikkoa direktiivin 12–15 artiklaa muulla kuin metsästysalalla. Vaikka toimivaltaiset viranomaiset noudattavat metsästyksen liittyviä kansallisia luonnon-suojelusäännöksiä, tällainen järjestelmä ei ole sallitun poikkeamisen syyt tyhjentävästi luettelevan yhteisön säännöksen mukainen oikeudellinen kehys. Nö JagdG:n 95 § ei näet sisällä tällaista syytä koskevaa luetteloa, vaan siinä vain kielletään metsästämisestä tiettyjä eläinlajeja tietyillä metsästyksimenetelmillä.
- 122 Edellä esitetyistä seikoista seuraa, että Niederösterreichin osavaltion lainsäädäntö ei ole direktiivin 16 artiklan 1 kohdan mukainen.
- 123 Komission kanne on siis tältä osin perusteltu.

– Salzburgin osavaltion lainsäädäntöä koskeva kanneperuste

Asianosaisten lausumat

¹²⁴ Komissio toteaa, että Sbg NSchG:n 34 §:ään ja Sbg JagdG:n 104 §:n 4 momenttiin ei ole otettu direktiivin 16 artiklan 1 kohdasta ilmenevää ”suotuisan suojelun tason säilyttämistä” koskevaa arviointiperustetta. Juomien valmistusta ja laitosten rakentamista koskevissa Sbg NSchG:n 34 §:n 1 momentin 2 ja 9 kohdassa säädettyjä poikkeamissyitä ei lisäksi voida yhdistää yhteenkään direktiivin 16 artiklan 1 kohdassa mainittuun syyhyn.

¹²⁵ Itävallan hallitus väittää, että koska direktiivissä säädetyistä kielloista on direktiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaan mahdollista poiketa, näin luodun suojelujärjestelmän logiikan vastaista olisi se, että poikkeuslupien myöntämiseen liittyvällä säännöksellä asetetaan suotuisan suojelun tason palauttamista koskeva velvollisuus. Sbg NSchG:n 34 §:n 3 momentti on sen mukaan lisäksi direktiivin 16 artiklan 1 kohtaa tiukempi, koska kaikilla poikkeamistoimilla on estettävä asianomaisilla alueilla esiintyvien kasvi- tai eläinlajien kantojen heikentäminen.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

¹²⁶ On huomautettava, että direktiivin 16 artiklan 1 kohdassa oleva ilmaisu ”suotuisan suojelun tason säilyttäminen” liittyy sen 1 artiklan i alakohdassa määriteltyyn tilanteeseen, jossa täyttyvät yhtäältä kyseisen kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa mainitut yleiset kriteerit ja toisaalta tietyt kumulatiiviset arviointiperusteet.

Kuten tämän tuomion 59 kohdasta ilmenee, jäsenvaltioiden tehtäviin kuuluu saattaa nämä käsitteet voimaan kansallisessa oikeudessaan riittävällä oikeudellisella tarkkuudella.

¹²⁷ Sbg JagdG:n 104 §:n 4 momentissa sitä vastoin säädetään, että poikkeuslupia voidaan myöntää, ”jos niillä ei vaaranneta kyseisen luonnonvaraisen lajin kantaa”. Tämä säännös ei sovi yhteen direktiivissä säädetyn suojelujärjestelmän kanssa, koska sillä sallitaan poikkeamiset periaatteellisista kielloista asettamatta niiden ehdottomaksi edellytykseksi sitä, että kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun taso säilytetään.

¹²⁸ Sbg NSchG:n 34 §:n 1 momentista on todettava, että juomien valmistamiseen ja laitosten rakentamiseen perustuvat perustelut eivät kuulu yhteenkään direktiivin 16 artiklan 1 kohdassa tyhjentävästi yksilöidyistä syistä.

¹²⁹ Väitettyä jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämistä on siis pidettävä toteennäytettynä.

Direktiivin 22 artiklan b alakohdan rikkominen Niederösterreichin osavaltiossa

– Asianosaisten lausumat

¹³⁰ Komissio huomauttaa, että Nö NSchG:n 17 §:n 5 momentilla saatetaan epäluon-
taisten lajien istuttamista koskevan luvan myöntäminen riippuvaiseksi perusteesta,

josta ei säädetä direktiivissä, toisin sanoen siitä, että mahdollinen vahinko ei ole ”pysyvää”. Tuossa säännöksessä ei myöskään kielletä millään tavoin aiheuttamasta haittaa luontotyypeille niiden luontaisella levinneisyysalueella eikä luontaiselle luonnonvaraiselle eläimistölle tai kasvistolle istuttamalla tahallisesti epäluontaisia lajeja.

- 131 Itävallan hallitus katsoo, että kun Nö NSchG:n 17 §:n 5 momenttia tulkitaan direktiivin mukaisesti, lupa istuttaa luontoon epäluontainen tai paikallisiin olosuhteisiin soveltumaton laji on evättävä aina silloin, kun tällaisesta toimenpiteestä aiheutuu vahinkoa luontaisille eläimille tai kasveille.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 132 On todettava, että Nö NSchG:n 17 §:n 5 momentti mahdollistaa epäluontaisten eläin- tai kasvilajien tahallisen istuttamisen sillä edellytyksellä, ettei se vaikuta pysyvästi luontotyypeihin eikä luontaisiin luonnonvaraisiin eläin- ja kasvilajeihin.

- 133 Tällaisella järjestelmällä ei panna asianmukaisesti täytäntöön direktiivissä säädettyä suojelujärjestelmää. Tässä järjestelmässä edellytetään nimittäin, että kaikki poikkeustoimenpiteet noudattavat direktiivin 22 artiklan b alakohdassa asettuja edellytyksiä, erityisesti edellytystä, jonka mukaan lupa voidaan myöntää vain, jos siitä ei aiheudu haittaa luontotyypeille.

- 134 Tältä osin on syytä todeta, että ilmaisu "ei aiheudu haittaa" on sellainen yksiselitteinen suojelua koskeva edellytys, joka menee pidemmälle kuin Nö NSchG:n 17 §:n 5 momentissa säädetty edellytys.
- 135 Väitettyä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä on tästä syystä pidettävä toteen näytettynä.
- 136 Edellä esitetyistä seikoista seuraa, että Itävallan tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 1 artiklan, 6 artiklan 1 ja 2 kohdan, 12 ja 13 artiklan eikä 16 artiklan 1 kohdan ja 22 artiklan b alakohdan mukaisia velvoitteitaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 137 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut, että Itävallan tasavalta veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska Itävallan tasavalta on pääosin hävinnyt oikeudenkäynnin kohteiksi jääneet kanneperusteet, se on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 138 Niistä kannekirjelmässä esitetyistä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevista kanneperusteista, joista komissio on oikeudenkäynnin myöhemmässä vaiheessa luopunut, on todettava, että tämä luopuminen on tapahtunut sen jälkeen, kun kyseisiä kansallisia säädöksiä oli muutettu. Tämä luopuminen on siis johtunut

vastaajasta, koska kansallisen oikeuden säännösten mukauttaminen yhteisön oikeuden asettamiin vaatimuksiin on myöhästynyt. Työjärjestyksen 69 artiklan 5 kohdan nojalla Itävallan tasavalta on näin ollen velvoitettava korvaamaan kaikki tässä oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Itävallan tasavalta ei ole noudattanut luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21.5.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY 1 artiklan e, g ja i alakohdan, 6 artiklan 1 ja 2 kohdan, 12 ja 13 artiklan eikä 16 artiklan 1 kohdan ja 22 artiklan b alakohdan mukaisia velvoitteitaan.**
- 2) Kanne hylätään muilta osin.**
- 3) Itävallan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset